

Aan:

De voorzitter van de Staten van Sint Maarten

No: 438-18B/JUS

Philipsburg, 3 december 2018

Onderwerp: Onderzoeksrapport Raad voor de rechtshandhaving: "Kustwacht".

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u, krachtens artikel 30, vijfde lid, van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving, het onderzoeksrapport "Kustwacht": een Inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving (verder te noemen: de Raad) naar de uitvoering van de opsporingstaak door de Kustwacht in Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba). Tevens geef ik u via deze brief mijn reactie op dit rapport.

Alvorens nader op deze aanbevelingen alsook enkele opmerkingen van de Raad in te gaan, acht ik het raadzaam om u mijn rol, als minister van Justitie, en die van mijn ministerie ten aanzien van de Kustwacht te schetsen. Sta mij echter toe om eerst melding te maken van twee heugelijke feiten.

Ik sta eerst stil bij de komende wisseling van de wacht bij het Kustwacht Steunpunt Sint Maarten. De Kustwacht streeft reeds lange tijd naar een kwalitatieve en kwantitatieve invulling van Kustwachtfuncties met zoveel mogelijk lokaal personeel. Het doet mij dan ook deugd dat een geschikte lokale kandidaat voor de functie van Hoofd Steunpunt Sint Maarten is gevonden in de persoon van de heer J.R. (Roberto) Levenstone, een oude bekende van de Kustwacht, want tot 2013 was hij er werkzaam als plaatsvervangend hoofd van het Steunpunt. Per 1 december 2018, met een feestelijk tintje op 14 december, zal de heer Levenstone in de rang van kapitein de functie van de hoogste leidinggevende op het Steunpunt Sint Maarten vervullen.

Het andere verheugend gegeven is dat ditzelfde Steunpunt begin januari 2019 drie zogenoemde Metal Shark interceptors zal ontvangen. Deze komen in de plaats van de Super RHIBS-interceptors die het Steunpunt als gevolg van orkaan Irma heeft verloren. Met dit nieuwe flexibel en multi-inzetbaar materiaal zullen de reactie-/uitruktijden van het Steunpunt weer aanzienlijk worden verbeterd. De komst van de Metal Sharks komt ook tegemoet aan de in het onderhavige onderzoeksrapport opgetekende kritiek dat het materieel van het Steunpunt voor de uitvoering van de justitiële taak niet adequaat en niet voldoende zou zijn.

Hiermee ben ik weer beland bij het onderzoeksrapport "Kustwacht". Het is een gedegen rapport met leerzame informatie over de organisatiestructuur van en de maritieme rechtshandhaving door de Kustwacht in het Caribische deel van het Koninkrijk. Het rapport is weliswaar in september 2018 opgeleverd, maar bestrijkt de onderzoeksperiode 2010 tot medio 2016. Een aantal bevindingen dan wel aanbevelingen van de Raad – o.m. die ten aanzien van het opvangen van de verschillen tussen valutakoersen - is dan ook inmiddels door de tijd ingehaald.

De rol van de minister van Justitie van Sint Maarten ten aanzien van de Kustwacht laat zich als volgt beschrijven. De Kustwacht is een interlandelijk samenwerkingsorganisatie, geformaliseerd in een

rijkswet, waaraan taken op het gebied van opsporing, toezicht en dienstverlening op het water is toevertrouwd. Gegeven diens wettelijke taak en bevoegdheden, heeft de Raad zich bij het inspectieonderzoek, derhalve ook bij het doen van aanbevelingen, moeten beperken tot de opsporingstaak van de Kustwacht. Voor de opsporingstaak van de Kustwacht is met name het justitieel beleidsplan van belang. Dit document stelt de Kustwacht in staat diens taken zoveel mogelijk specifiek en meetbaar uit te voeren. Het Justitieel Beleidsplan voor de Kustwacht steelt op artikel 14 van de Rijkswet Kustwacht. Ingevolge dit artikel wordt het justitieel beleid vastgesteld door de ministers van Justitie van Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten, op voorstel van de procureurs-generaal van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en een lid van het college van procureurs-generaal in Nederland. Om nadere invulling te geven aan de uitgangspunten en de gestelde prioriteiten in het beleidsplan, stelt de Kustwacht jaarlijks een jaarplan op waarin de operationele aspecten zijn opgenomen. In het jaarplan wordt de in het justitieel beleidsplan uitgezette koers vertaald in concrete acties en operaties. Het jaarplan wordt conform de Rijkswet Kustwacht voorbereid door de Kustwachtcommissie. Het Presidium van de Kustwachtcommissie is belast met de afstemming op hoofdlijnen van het beleid, het beheer en de middelen van de Kustwacht. Bij het opstellen van het jaarplan zijn alle bij de Kustwacht betrokken ministeries van de vier landen betrokken. Het Jaarplan is aldus het resultaat van overleg, op voet van gelijkwaardigheid, tussen de vier landen. Mijn ministerie maakt deel uit van de Kustwachtcommissie en haar Presidium en wordt in dezen vertegenwoordigd door het hoofd van de afdeling Justitiële Zaken.

In het licht van het voorgaande kan de constatering van de Raad, dat de gesignaleerde knelpunten die zich binnen de organisatie voordoen niet het gevolg zijn van de wettelijke opzet of de organisatiestructuur van de Kustwacht, dan ook worden onderschreven. De Kustwachtmanagement zelf stuurt ook aan op actieve participatie van de landen in de Kustwachtcommissie en het Presidium van deze commissie. Voorts wordt het op prijs gesteld dat de directeur Kustwacht en de voorzitter van het Presidium van de Kustwachtcommissie nieuwbenoemde ministers van Justitie altijd in de gelegenheid stelt om een Presidiumoverleg bij te wonen en aldus kennis te maken met de organisatie. Daarnaast wordt het gewaardeerd dat zij bereid zijn om de jaarplannen en andere beleidsplannen nader toe te lichten aan de ministers van Justitie van de Caribische landen en, desgewenst, hun collega's van Financiën.

Aangaande de aanbeveling van de Raad over de zogenoemde 5-jaars bindingstermijn van het Kustwachtpersoneel kan worden meegedeeld dat dit onlangs weer in het Presidiumoverleg is besproken. Vervolgens heb ik de directeur Kustwacht bij brief van 22 oktober jl. bevestigd in te stemmen met diens voornemen om voor het instromend personeel de duur van de initiële opleiding (twee jaar) voortaan los te koppelen van hun wettelijke aanstellingsduur (vijf jaar). Het instromend personeel zal derhalve in het vervolg niet vijf, maar in totaal zeven jaar ter beschikking wordt gesteld aan de Kustwacht: d.i. twee jaar voor de beroepsopleiding en vijf jaren voor operationele inzetbaarheid.

Voorts kan ik u wat betreft de aanbeveling om te bevorderen dat geschikte radarapparatuur voor o.m. Sint Maarten wordt aangeschaft, melden dat in het eerste kwartaal van 2019 er drie mobiele walradars zullen worden aangeschaft ten behoeve van Sint Maarten in het kader van de uitvoering van het Plan van aanpak Versterking Grenstoezicht Sint Maarten. Dit plan is een uitvloeisel van de gelijknamige onderlinge regeling, die gebaseerd is op artikel 38, eerste lid van het Statuut.¹ Deze onderlinge regeling is in januari 2018 in werking getreden en heeft weliswaar een geldigheidsduur van in beginsel twee jaar, maar de mobiele walradars zullen ook na 2019 kunnen worden benut.

¹ Onderlinge regeling van Sint Maarten en Nederland als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van het Statuut van Koninkrijk der Nederlanden tot versterking van het grenstoezicht van Sint Maarten (Onderlinge regeling versterking grenstoezicht Sint Maarten): Stcr. 2017, Nr. 72542, Lcrt. 2018, Nr. 1.

De aanbevelingen van de Raad betreffende de maritieme informatiepositie en –structuur, criminaliteitsbeeldanalyse, lokale behoeftestelling alsmede de nauwere samenwerking tussen de (ei)landen en organisaties bij en een integrale aanpak van de criminaliteitsbestrijding zien alle op de (strategisch) operationele aspecten van de Kustwacht. Deze aanbevelingen zijn als zodanig reeds integraal verwerkt in het jaarplan Kustwacht 2018 en voormeld Plan van aanpak Versterking Grenstoezicht. De Kustwacht maakt geen deel uit van de Onderlinge regeling versterkt grenstoezicht maar is vanwege diens wettelijke takenpakket en aandeel in de beoogde intensivering van het grenstoezicht eveneens betrokken bij en opgenomen in voormeld plan van aanpak. In dit verband neemt de Kustwacht, afhankelijk van de te bespreken thema's, deel aan de stuurgroep opsporing, die geleid wordt door het Openbaar Ministerie en verder bestaat uit het Korps Politie Sint Maarten (KPSM), het Recherche Samenwerkingsteam, de KMar en, incidenteel, de Douane.

Ook zijn vorenbedoelde aanbevelingen reeds integraal meegenomen in het Jaarplan Kustwacht 2019 en het Justitieel Beleidsplan Kustwacht 2018-2021, die beide naar verwachting in januari 2019 zullen worden vastgesteld. In de plannen wordt o.m. het belang van internationale en regionale samenwerking bij de bestrijding van grensoverschrijdende handel in verdovende middelen, wapenhandel, mensensmokkel en mensenhandel en terrorisme onderkend. Bij het opstellen van voormeld Justitieel Beleidsplan is aan de (verschillende steunpunten van de) Kustwacht de gelegenheid geboden om een bijdrage te leveren, in het bijzonder wat betreft de behoeftestelling en prioriteiten van de verschillende landen bij de aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit. De Steunpunten dienen voor het eigen land op de behoeftes in te spelen, waarbij niet moet worden geschroomd om voor (ei)landsoverstijgende criminaliteitsproblemen de samenwerking op te zoeken en samen op te trekken in de bestrijding hiervan.

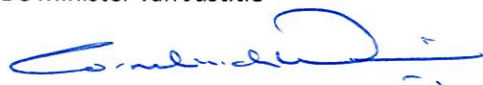
De operationele inzet van de Kustwacht gebeurt op basis van Intelligence Gestuurd Politieoptreden (IGP). Het operationele concept van IGP, dat vooral wordt toegepast voor doelgerichte operationele (of thema en project georiënteerde) acties, is gebaseerd op tijdige informatievergaring, -bewerking, -verrijking en –analyse, op basis waarvan een effectievere en efficiëntere inzet van bestaande capaciteiten mogelijk wordt. Samenwerking en structurele informatiedeling met ketenpartners zijn hierbij de uitgangspunten en voorwaardelijk voor effectieve en efficiënte inrichting van de keten. Bij de uitvoering maakt de Kustwacht gebruik van eigen varende en vliegende middelen. Deze capaciteiten van de Kustwacht worden over de verschillende taakgebieden verdeeld, met inachtneming van o.m. de justitiële prioriteiten zoals vastgesteld door de ministers van Justitie van de landen in het Justitieel Beleidsplan.

Daarnaast is de Kustwacht een belangrijke partner van de politie als het gaat om de aanpak van verschillende vormen van maritieme smokkel. Indien nodig verleent de Kustwacht bijstand aan opsporingsonderzoeken. Over de komende periode zal worden geprobeerd om de Kustwacht meer frequent te laten deelnemen aan opsporingsonderzoeken door het KPSM. Inbreng van de specifieke kennis van Kustwachtmedewerkers komt de kwaliteit van daarmee verband houdende onderzoeken ten goede. Bijkomend voordeel van een meer intensieve samenwerking is dat de Kustwacht daardoor ook meer know how genereert op het gebied van verschillende vormen van grensoverschrijdende criminaliteit.

Tot slot wordt het volgende opgemerkt ten aanzien van de aanbeveling van de Raad om nieuwe maatstaven voor de prestatie indicatoren, gebaseerd op te behalen resultaten in de opsporing, te creëren. Kritische Prestatie-Indicatoren (KPI's) kunnen inzicht geven in de prestaties van de organisatie op het gebied van o.m. IGP. In 2017 was al een doorontwikkeling van de KPI's voorzien, maar door verschillende redenen, o.m. de inzet voor de ondersteuning bij o.a. orkaan Irma, is dat doorgeschoven naar 2018. In het jaarplan 2019 zal een overzicht van alle Kritische Succesfactoren

(KSF) worden opgenomen. Dit zijn de plannen en ambities die de Kustwacht heeft en waarover zij, naast de operationele resultaten en standaard inputgegevens, structureel zal rapporteren. Deze KSF zijn een eerste stap naar nieuwe prestatie-indicatoren. Voorheen hanteerde de Kustwacht als indicatoren namelijk vaar- en vliegreun, terwijl dit vooral inputgegevens zijn aan de hand waarvan de begroting wordt opgesteld. Deze blijven voor het doel van begroten van belang, maar zeggen weinig over de beoogde resultaten van IGP als een van de ambities in het jaarplan. De Kustwacht heeft de ambitie ook andere operationele factoren te introduceren en te meten, zoals bijvoorbeeld reactietijden op een melding. Daartoe draait zij in 2019 een pilot. Als de evaluatie van die pilot positief is, introduceert de Kustwacht deze operationele factoren in 2020 als kritische prestatie-indicatoren.

Hoogachtend,
De Minister van Justitie

V.H. Cornelius de Weever